

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Шосткинський інститут Сумського державного університету
Управління освіти Шосткинської міської ради
Виконавчий комітет Шосткинської міської ради

ОСВІТА, НАУКА ТА ВИРОБНИЦТВО: РОЗВИТОК І ПЕРСПЕКТИВИ

МАТЕРІАЛИ

I Всеукраїнської науково-методичної конференції,

присвяченої

*15-й річниці заснування Шосткинського інституту
Сумського державного університету*

(Шостка, 21 квітня 2016 року)

Суми
Сумський державний університет

УДК 378.046.2

АДАПТАЦІЯ ПЕРШОКУРСНИКІВ

А. В. Булашенко

Шосткинський інститут Сумського державного університету

41100, м. Шостка, вул. Гагаріна, 1

an_bulashenko@i.ua

Як відомо, слово «студент» з латинської мови перекладається, як людина, що старанно працює, навчається, тобто оволодіває знаннями.

Зупинимося на проблемі адаптації пешокурсників до навчання у вищих навчальних закладах, оскільки вона є актуальною. Різка зміна багаторічного стереотипу роботи, до якого звикли учні загальноосвітніх шкіл, іноді приводить до нервових зривів і стресових ситуацій. Перебудова динамічного стереотипу у кожного студента протікає індивідуально і залежить як від типу нервової діяльності, так і від соціальних чинників. Серед головних труднощів, з якими стикаються пешокурсники, психологи виділяють такі:

- 1) негативні переживання, зумовлені виходом із шкільного колективу;
- 2) невизначена мотивація вибору професії;
- 3) відсутність навичок самостійної роботи, невміння конспектувати, працювати з науковою літературою, словниками, каталогами, тощо;
- 4) невміння здійснювати психологічну саморегуляцію поведінки і діяльності, що посилюється відсутністю щоденного контролю з боку викладачів;
- 5) пошук оптимального режиму праці та відпочинку в нових умовах, налагодження побуту та самообслуговування, особливо при переходу з домашніх умов до гуртожитку.

Як бачимо, зазначені труднощі не є однаковими за своїм походженням. Деякі з них мають об'єктивний характер, а інші обумовлені недоліками у довузівській підготовці, а також у вихованні у школі та сім'ї. Отже слід розрізняти дві складові адаптації студентів у ВНЗ:

- 1) професійну адаптацію – пристосування до характеру, змісту, умов та організації навчального процесу, розвиток навичок самостійності у навчанні та науковій роботі;
- 2) соціально-психологічну адаптацію – пристосування студентів до академічної групи, налагодження взаємовідносин з одногрупниками, знаходження власного стилю поведінки.

Адміністрація ВНЗ, викладачі, студенти старших курсів мають сприяти включенню першокурсників у нові для них види діяльності та нове коло спілкування. Значну допомогу у вирішенні цих завдань можуть надати психологічні служби ВНЗ.

Коло інтересів студентів не обмежується тільки навчальним матеріалом, а простягається у галузі науково-дослідної, суспільно-політичної, трудової діяльності. Вони беруть активну участь у політичному житті країни, особливо в сучасних умовах проведення АТО на Сході України та агресії з боку сусідньої держави; діяльності органів студентського самоврядування, виступають з доповідями на студентських наукових конференціях, працюють на підприємствах різної форми власності. Нові умови життя і навчання змінили причини і форму включення студентів у трудову діяльність. Низька стипендія, функціональне безробіття батьків, неплатоспроможність організацій спонсорів навчання студентів та інші фактори змушують студентів стаціонару шукати всіляки можливі підробітки.